

Introducció al Tractament Psicològic

Codi: 102573

Crèdits: 9

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: David Sanchez Carracedo

Correu electrònic: david.sanchez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Les proves d'avaluació escrita es faran en castellà. Bibliografia en castellà. Documents oficials en català.

Equip docent

María Soledad Mora Giral

Teresa Gutiérrez Rosado

Joan Torras Claraso

Silvia Noguer Carmona

Nuria Reina López

Prerequisits

En els cursos anteriors el/la estudiant de la UAB ha cursat les assignatures obligatòries de "Psicopatologia al llarg del cicle vital" (segon curs, semestre 3) i "Avaluació Psicològica" (segon curs, semestre 4). Ambdues formen part de la mateixa matèria al pla d'estudis del Grau de Psicologia a la UAB. En el cas d'alumnat que prové de fora de la UAB, es recomana que hagin cursat matèries amb coneixements bàsics sobre avaluació psicològica i psicopatologia.

Objectius

- *Identificar* el procés d'intervenció en la pràctica clínica i les principals habilitats terapèutiques implicades.
- *Conèixer* les principals tècniques d'intervenció i tractament psicològic, els seus fonaments teòrics i experimentals i el procediment i àrees d'aplicació.
- *Aprendre* a valorar-les críticament.
- *Practicar* l'aplicació d'alguns procediments d'intervenció.
- *Conèixer* la problemàtica i les principals dades disponibles sobre l'eficàcia dels diferents tractaments psicològics.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
- Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció del coneixement i en la pràctica professional.
- Formular hipòtesis sobre les demandes i les necessitats de les persones destinatàries.
- Identificar i reconèixer els diferents mètodes de tractament i intervenció en els diversos àmbits aplicats de la psicologia.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Seleccionar i aplicar els mètodes i les tècniques recollits en el pla d'intervenció, d'acord amb els objectius establerts, en els contextos rellevants per al servei sol·licitat.
- Treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament les intervencions de casos publicades.
2. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
3. Basant-se en dades d'evidència, distingir els efectes deguts a factors comuns dels efectes específics dels diferents tractaments.
4. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
5. Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
6. Descriure el procediment bàsic d'administració de les tècniques de tractament bàsiques.
7. Discriminar les principals dades d'evidència sobre l'eficàcia dels diferents tractaments psicològics.
8. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
9. Identificar i valorar els indicadors de funcionalitat exigibles per a les diferents tècniques d'intervenció psicològica, que tinguin en compte criteris d'èxit i idoneïtat.
10. Identificar les limitacions i contraindicacions de les diferents tècniques de tractament.
11. Identificar les principals aportacions dels diferents models psicoterapèutics al tractament psicològic modern.
12. Identificar les principals tècniques de tractament psicològic.
13. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
14. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
15. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
16. Reconèixer els fonaments teòrics i experimentals de les diferents tècniques de tractament.
17. Reconèixer els possibles factors comuns dels diferents models psicoterapèutics.
18. Reconèixer les diferents aplicacions i indicacions de les tècniques de tractament psicològic bàsiques.
19. Reconèixer les etapes del procés d'intervenció.

20. Treballar en equip.

Continguts

SESSIONS GRUP 1/1 i GRUPS DISCUSSIÓ 1/2

Tema 1. Eficàcia i pràctica basada en evidència.

Tema 2. Les habilitats terapèutiques.

Tema 3. El procés d'intervenció.

Tema 4. Tècniques de relaxació i *Mindfulness*.

Tema 5. Tècniques d'exposició.

Tema 6. Entrenament en habilitats socials.

Tema 7. Tècniques operants

Tema 8. Tècniques d'autocontrol.

Tema 9. Tècniques cognitives.

Tema 10. Tècniques de solució de problemes.

SESSIONS SEMINARI GRUPS 1/4

1. Situacions difícils en tractament psicològic

2. Relaxació

3. Exposició I

4. Exposició II

5. Entrenament en Habilitats Socials

6. Reestructuració Cognitiva

Metodologia

La metodologia docent de l'assignatura està orientada a fomentar l'autonomia i l'actitud crítica.

Es tracta de poder conèixer diverses tècniques d'intervenció terapèutica, les seves bases teòriques, procediment d'administració, àmbits d'aplicació i dades sobre la seva eficàcia. El/la estudiant podrà complementar els continguts de les lectures obligatòries i els vídeos, eix central de la docència, amb les classes invertides introductòries i el treball amb casos aplicats. Tanmateix en les classes pràctiques es veurà la concreció i aplicació de les diferents tècniques explicades en les classes teòriques. Es fomentarà la visió crítica i el treball autònom.

La docència dirigida d'aquesta assignatura està estructurada en:

1) Sessions invertides introductòries de grup gran 1/1 d'una hora i mitja per a tots els alumnes d'un mateix mòdul. Els alumnes hauran de visualitzar un grup de vídeos d'un total de 45-60 minuts amb anterioritat a la sessió presencial, a més de llegir la lectura obligatòria corresponent. A la sessió presencial s'aclariran dubtes i es completaran algunes informacions. Es farà una avaluació continuada amb preguntes sobre les lectures i els vídeos i comptarà l'assistència.

2) Sessions de discussió en grups de PA ½ basades en les lectures obligatòries, la sessió introductòria, i el treball amb casos aplicats. Dues hores de durada. Es programa una sessió de discussió per cada classe de grup gran 1/1. En aquestes és imprescindible que prèviament el/la estudiant hagi revisat la lectura obligatòria corresponent a cada sessió. Es disposa de la Guia de Treball on hi consten preguntes per orientar la lectura, treballar amb casos aplicats i afavorir la reflexió. És imprescindible assistir a aquestes sessions amb la lectura obligatòria corresponent i la Guia de Treball.

3) Classes de seminari 1/4 de dues hores on es desenvolupen les pràctiques.

Els/les estudiants disposaran al campus virtual de les Lectures relatives al temari de l'assignatura que no es trobin a la biblioteca, d'una Guia de Treball amb les preguntes de lectura guiada, casos, preguntes de reflexió i activitats relatives a cada tema i que seran el fil conductor de les sessions de grups de PA ½ de discussió, i d'un Dossier dels Seminaris amb tota la informació i materials necessaris per dur a terme les sessions de seminari 1/4.

Les activitats de treball autònom (total 156h) del/la estudiant inclouen: estudi, la lectura de materials de continguts especialitzats o complementaris d'especial interès per l'adquisició de les competències pròpies de la matèria, el visionat dels vídeos de les classes invertides i la realització d'un treball en grup.

Nota: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries. L'equip docent detallarà a través de l'aula Moodle o el mitjà de comunicació habitual el format presencial o virtual/on-line de les diferents activitats dirigides i d'avaluació, tenint en compte les indicacions de la facultat en funció del que permeti la situació sanitària.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
D.2. Sessions discussió grups 1/2	24	0,96	2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
D.3. Sessions seminari grups 1/4	12	0,48	1, 2, 5, 13, 14, 15, 20
D1. Sessions introductòries amb grup gran 1/1	18	0,72	3, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals i supervisió treballs de grup	10	0,4	
Tipus: Autònomes			
A.1. Lecturas obligatorias i vídeos de classes invertidas	70	2,8	3, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19
A.2. Estudi	66	2,64	3, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19
A.3. Treball en grup (evidència 5).	20	0,8	1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Avaluació

A part del detalls facilitats a continuació, són d'aplicació les "Pautes d'avaluació de les titulacions de la Facultat de Psicologia" , disponibles a <https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Evidències d'aprenentatge individuals: (Ev1, Ev2)

- Es realitzaran dues proves escrites de resposta múltiple presencials, amb un valor del 20% de la qualificació cadascuna.
- Seran proves amb 30 preguntes d'elecció múltiple cadascuna, amb quatre possibilitats de resposta i només una correcta. La penalització serà d'una pregunta correcta per cada tres preguntes amb respostes incorrectes. Les preguntes no seran únicament de tipus descriptiu o de reconeixement, i implicaran reflexions i aplicacions de conceptes i temes treballats a totes les sessions fetes fins aquell moment.

Evidències d'aprenentatge individuals: (Ev3, Ev4)

- Es realitzaran dues proves escrites de 5 preguntes que s'han de respondre de forma oberta però amb resposta curta; 15% de la qualificació cadascuna.
- Les preguntes es basaran en breus descripcions de casos aplicats, semblants als treballats a les sessions de discussió. No hi haurà penalització, però les respostes incorrectes, que no facin servir un llenguatge tècnic adequat i/o respostes llargues que excedeixin el marge assenyalat per contestar, puntuaran amb 0 punts.

Avaluació continua sessions invertides: (Ev5)

- Es realitzaran 5 preguntes d'elecció múltiple cadascuna, amb quatre possibilitats de resposta i només una correcta, a cada sessió presencial invertida de grup gran, relacionades amb els continguts de les lectures obligatòries i els vídeos. El conjunt de les 50 preguntes (5 x 10 sessions) donarà lloc a un 15% de la nota final A més, l'assistència a un mínim del 70% donarà lloc a un 5% de la nota final.

Evidència d'aprenentatge en grup: (Ev6)

Ev6: Treball de de grup. S'avaluarà segons la rúbrica que es farà pública a l'inici de curs; 20% en la qualificació. La nota de l'EV6 només sumarà a la nota final si la qualificació de l'EV6 és ≥ 4.95 . No es podrà presentar fora dels terminis establerts.

Avaluable / No Avaluable

- El mínim reglamentari per considerar-se AVALUABLE és un 40% del pes total.
- Cas de considerar-se avaluable, es qualificaran amb un 0 les evidències a les que no s'hagi presentat el/la estudiant.

Nota final / Criteri Aprovat

- Nota Ev1-Ev5 = [(Nota Ev1 x 0.20) + (Nota Ev2 x 0.20) + (Nota Ev3 x 0.15) + (Nota Ev4 x 0.15) + (Nota Ev5 x 0.15)] + 0,5 si assistència a sessions invertides presencials $\geq 70\%$.
- Nota Final = (Nota Ev1-Ev5) + [(Nota Ev6 x 0.20) si EV6 ≥ 4.95]. La nota de l'EV6 només sumarà a la nota final si la qualificació de l'EV6 $\geq 4,95$
- Es considera APROVAT quan: Nota Final $\geq 4,95$.
- Notar que la puntuació total és del 110% (nota sobre 11 punts).

Recuperació:

- La prova de recuperació serà de les Evidències Ev1 i/o Ev2 i/o Ev3 i/o Ev4 no superades (nota $< 4,95$).
- En cap cas es podrà optar a recuperar l'Ev5 o la Ev6.
- Només podrà optar a recuperació el/la estudiant que no hagi aprovat l'avaluació continuada, que hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura, i que la seva Nota Final d'avaluació continuada sigui $\geq 3,5$. Tots requisits són imprescindibles per poder anar a recuperació. Cas de no complir el criteri Nota Final $\geq 3,5$ d'avaluació continuada, excepcionalment es podrà sumar la nota de la Ev6 malgrat no s'hagi superat el requisit EV6 $\geq 4,95$ per facilitar que es pugui optar a la recuperació.

- La recuperació consistirà en una prova amb les mateixes característiques de les de l'avaluació continuada i amb els mateixos criteris de correcció.
- El/la estudiant que tingui més d'una evidència recuperable no superada podrà optar a presentar-se a totes o només a les que consideri. La nota que obtingui a la recuperació substituirà la nota de l'avaluació continuada. Cas de no presentar-se a recuperar alguna de les evidències recuperables no superades, es mantindrà la qualificació obtinguda a l'avaluació continuada a l'hora de calcular la Nota Final.
- El criteri d'APROVAT serà el mateix establert per l'avaluació continuada i tant la Nota Ev1-Ev4 com la Nota Final es calcularan amb les mateixes fórmules i requisits establerts per l'avaluació continuada, substituint només les notes de les evidències recuperades.
- En cap cas la recuperació es per pujar nota si l'assignatura està aprovada.

No es preveu que l'alumnat de 2^a o posterior matrícula s'avaluï mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

Procés de Revisió de qualificacions Després de cada avaluació s'informarà a l'alumnat de la data i la forma en què es publicaran les qualificacions del curs. L'alumnat també serà informat del procediment, lloc, data i hora de la revisió de la qualificació en base a les normatives de la Universitat.

Nota. Exceptuant situacions excepcionals i acordades prèviament amb l'alumnat, una setmana abans de les avaluacions, i fins acabada la revisió ordinària, no es respondran preguntes de "contingut" per correu electrònic Moodle. L'alumnat haurà d'anar als horaris d'atenció dels docents.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1. Prova de resposta múltiple 1a part del curs / primer període avaluatiu	20%	1,25	0,05	6, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19
EV2. Prova de resposta múltiple 2a part del curs / segon període avaluatiu	20%	1,25	0,05	3, 6, 7, 9, 10, 12, 16, 17, 18
EV3. 5 preguntes de resposta oberta-curta 1a part del curs / primer període evaluatiu	15%	1,25	0,05	2, 6, 10, 12, 14, 15, 18
EV4. 5 preguntes de resposta oberta-curta 2a part del curs / Segon període avaluatiu	15%	1,25	0,05	2, 6, 10, 12, 14, 15, 18
EV5. Avaluació continua (preguntes resposta múltiple cada sessió presencial invertida + assistència)	20%	0	0	4, 6, 8, 10, 11, 12, 16, 18, 19
EV6. Treball de grup / mig curs i final de curs / prova escrita / lliurament presencial	20%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 10, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20

Bibliografia

Tema 1: Eficàcia i pràctica basada en evidència

M. Pérez Álvarez, J.R. Fernández Hermida, C. Fernández Rodríguez y I. Amigo Vázquez (2003) *Guía de tratamientos psicológicos eficaces I*. Madrid: Pirámide. (1 capítol) (Campus Virtual)

Sánchez-Carracedo, D. (2020). *Eficacia de los tratamientos psicológicos y práctica basada en evidencia*. Documento no publicado (Campus Virtual)

Temes 2-10:

Labrador, F. (2008). *Técnicas de Modificación de Conducta*. Madrid: Pirámide (Cap. 2, 15, 29) (Campus Virtual).

Díaz García, M.I., Ruiz, M.A., Villalobos, A. (2017). *Manual de Técnicas y Terapias Cognitivo Conductuales*. Bilbao: Desclee de Brouwer. (Cap 3, 4, 5, 6, 7, 8)

Accés a catàleg UAB: https://cataleg.uab.cat/iii/encore/record/C__Rb2088848

Accés des de fora de la UAB:

<https://login.are.uab.cat/login?url=https://login.are.uab.cat/login?url=https://elibro.net/es/lc/uab/titulos/127910>

Es poden facilitar documents addicionals elaborats per l'equip docent per alguns temes.

A la GUIA DE TREBALL hi consta bibliografia i pàgines web recomanades per a cadascun dels temes.

Programari

Basic Office.

Microsoft Forms (Office 365).